

Sexy nieuwkomer

Met winst in 16 van de 18 voorverkiezingen is John Kerry goed op weg om de nominatie als presidentskandidaat van de Democratische partij binnen te halen. De enige die hem nog een stok tussen de benen kan gooien, is John Edwards. Wie is die ambulancejager uit South-Carolina, die miljonair 'die niet vergeten is waar hij vandaan komt'?

Voorwerpen in de achteruitkijkspiegel lijken vaak kleiner dan ze in werkelijkheid zijn', grapte Democratisch presidentskandidaat John Edwards op het podium in Wisconsin. De waarschuwing was aan het adres van koploper John Kerry. Soms gaat campagnevoeren niet om winnen, maar om het verslaan van verwachtingen. Edwards was tijdens de voorverkiezing in Wisconsin met verrassend sterke cijfers als tweede uit de bus gerold. Was Bill Clinton ooit niet onverwachts als tweede geëindigd in New Hampshire om vervolgens als de 'comeback kid' de race om het Witte Huis naar zijn hand te zetten?

Met Howard Dean uit de strijd, en Al Sharpton en Dennis Kucinich in de zijlijn, heeft John Edwards nu eindelijk het lang verlangde één-tegen-ééngevecht met John Kerry. Moet Kerry vrezen wat hij in zijn achteruitkijkspiegel ziet? Vooralsnog heeft Edwards maar één staat weten te winnen, zijn thuishonk Zuid-Carolina. Kerry heeft zestien van de achttien staten binnengehaald. De volgende verkiezingsronde lijkt ook weinig perspectief voor Edwards te bieden. Op 2 maart wacht *Super Tuesday* waarop de kiesmannen worden verdeeld van tien oostelijke en westelijke staten, ver verwijderd van de achtertuin van de lievelingszoon van het Zuiden. Moeten we John Edwards dan maar afschrijven? Als hij *Super Tuesday* zonder ernstige kleerscheuren doorkomt, lonkt zijn laatste kans: op 9 maart zijn Texas, Florida, Louisiana en Mississippi aan de beurt, zuidelijke staten waar hij op steun kan rekenen.

Maar het is niet alleen zijn tweede plaats in Wisconsin die Edwards aan Clinton in zijn beste dagen doet denken. John Edwards oogt jong, is energiek en is een briljant en charismatisch spreker. Hij is theateraal, gebruikt zijn gehele lichaam om zijn verhaal te vertellen. Wie hem tijdens zijn campagne gadeslaat, begrijpt waarom Edwards ooit een gevreesd advocaat in de rechtszaal was. Hij betreedt elke zaal met een brede glimlach en kijkt iedereen die hij de hand schudt recht in de ogen. Zijn toespraken kent hij uit het

hoofd, waardoor hij zijn aandacht volledig op het publiek kan richten. Met zijn lijzige zuidelijke accent weet hij gecompliceerde onderwerpen in toegankelijke woorden te vertalen — dit keer voor een jury van miljoenen kiezers.

Hij betreedt elk podium onder de schallende klanken van John Cougar Mellencamps *I was born in a small town*. Boodschap aan de kiezer: John Edwards is niet vergeten waar hij vandaan komt: zoon van een fabrieksarbeider; de eerste in het gezin die de universiteit bezocht; de jongen die vrachtwagens laadde om zijn schoolgeld te betalen. 'Dit is een land waar de zoon van een fabrieksarbeider de strijd kan aangaan met de zoon van een president', verwijst hij schertsend naar de bevoorrechte positie van George W. Bush. Hij eindigt zijn toespraken veelal met de boodschap dat hij 'gelooft in een Amerika waar je eindbestemming onafhankelijk is van waar je geboren bent'. Want John Edwards is ook de arme jongen die vervolgens als *ambulance chaser*, advocaat gespecialiseerd in medische nalatigheid, een fortuin heeft vergaard in de rechtszaal. Volgens de *North Carolina Lawyers Weekly* heeft Edwards gedurende zijn carrière 175 miljoen dollar voor zijn cliënten binnengesleept. Hij zou daar een geschat persoonlijk fortuin van 38 miljoen dollar aan over hebben gehouden. Hoe lang kan een veelvoudig miljonair fabrieksarbeiders toevertrouwen dat hij 'een van hen is'? Lang, dat heeft George W. Bush wel bewezen.

TWEE AMERIKA'S

Het is moeilijk voor te stellen dat de jongensachtige Edwards net de vijftig is gepasseerd en nog maar vijf jaar in de politiek zit. In 1998 spendeerde hij zes miljoen dollar uit eigen zak om de zittende senator uit South-Carolina uit het Capitool in Washington te verdrijven. Het jaar daarvoor had Edwards zijn zestienjarige zoon Wade verloren. Onderweg naar het strand was zijn auto door een rukwind van de snelweg geblazen. Een persoonlijk drama dat er bij de Amerikaanse kiezer goed in zou gaan. Edwards

en zijn vrouw Elizabeth weigeren erover uit te weiden.

Nieuw in de Washingtonse politiek wordt Edwards al gauw een van de perslievelingen. Het tijdschrift *Time* omschreef hem in 2001 als de 'Golden Boy'. *People Magazine* verkoos hem tot de meest sexy politicus in het land. 'Daar komt de ambulancejager', ontviel toenmalig Witte Huiswoordvoerder Ari Fleischer, toen de *Golden Boy* zijn kandidatuur voor het presidentschap bekendmaakte. Het kan nooit kwaad de toekomstige kiezer er even aan te herinneren dat de advocatuur een van Amerika's minst geliefde beroepsgroepen is.

EDWARDS' ZONNIGE TOEKOMSTBEELD EN ZIJN WEIGERING OM MET MODDER TE GOOIEN, WORDEN DOOR DE KIEZERS BELOOND.

Terwijl het Democratische veld tijdens de openingsdebatten de vloer aanveegde met president Bush probeerde Edwards de kijker te warmen voor zijn 'werkelijke oplossingen voor Amerika'. Onverstoorde, terend op ontelbare *diet cokes*, toerde Edwards door Amerika in zijn zwarte bus die was omgedoopt in de 'Real Solutions Express'. Hij had een wijze Amerikaanse campagneles in zijn oren geknoopt: een optimistische visie voor de toekomst van Amerika verslaat uiteindelijk elke anti-campagne. Howard Dean zou dat niet veel later aan den lijve ondervinden. Edwards' zonnige toekomstbeeld en zijn weigering om met modder te gooien, worden tijdens de eerste verkiezingsronde in Iowa door de kiezers beloond met een tweede plaats. Twee maanden en vele gedesillusioneerde kandidaten later duelt hij met John Kerry voor de Democratische nominatie.

Onder het terugkerende thema van de 'Two Americas' hekelde Edwards de

tweedeling die onder het bewind van president Bush is ontstaan: 'Een Amerika voor families die alles hebben wat hun hartje begeert en een ander Amerika voor diegene die overblijven.' Edwards preekt in de beste zuidelijke traditie. 'Ik wil dat deze president uitlegt waarom een rentenierende miljonair aan de rand van zijn zwembad in een lager belastingtarief zit dan een secretaresse, een brandweerman of een onderwijzer. Dit is niet ons Amerika.' Edwards zelf lijkt met één been in beide versies van Amerika te staan. Hij is de miljonair met de woede van een arbeider; de advocaat in een Brionipak die een plastic horloge en afgetrapte schoenen draagt; de bezitter van vier huizen met een inwonende babysitter die zijn trouwdag viert in Wendy's, de fastfoodketen waar hij zijn vrouw ooit leerde kennen.

Wil Edwards de Democratische kiezer zijn kamp binnenloodsen, dan zal hij hem een reden moeten geven. De twee Johns verschillen vooralsnog meer in stijl, toon en ervaring dan in hun politieke agenda. Ze wonen zelfs bij elkaar in de straat, grapt de kranten metaforisch. Beiden verblijven in Washington in het chique Georgetown. Kerry resideert in een koloniaal huis met drieëntwintig kamers, tien slaapkamers, zes badkamers en zeven open haarden. Edwards huist een straat verderop en moet het doen met dertien kamers, zes slaapkamers met bad en maar één open haard. Beiden hebben overeenkomstige ideeën over belastinghervormingen, onderwijs en gezondheidszorg. Net als Kerry ondersteunde Edwards de resolutie die president Bush toestemming gaf om Irak binnen te vallen. Vervolgens weigerden ze allebei in te stemmen met het verzoek van Bush voor een 'blanco cheque' van 85 miljard dollar ter ondersteuning van de troepen.

'Als zoon van een fabrieksarbeider begrijp ik de middenklasse beter', probeert Edwards zich van de salondemocrate Kerry te onderscheiden. Recent hamert hij op de verschillen van opvatting over internationale handel. Toevallig hebben de staten waar momenteel campagne wordt gevoerd veel banen over de grens zien verdwijnen. Edwards had, naar eigen zeggen, tegen de *North American Free Trade Agreement* (NAFTA) gestemd, als hij toentertijd senator was geweest. Waarom hij president Bush tijdens zijn termijn de vrije hand gaf om verregaande handelsovereenkomsten af te sluiten, waaronder met China, blijft wazig.

Een andere zorg in het team van Edwards is geld, de zuurstof voor elke presi-

JOHN EDWARDS. Verschil in stijl, toon en ervaring met Kerry is groter dan verschil in politieke agenda.

dentiële campagne. De komende slag om New York en Californië, de duurste advertentiemarkten van Amerika, zuigen de campagnekas in hoog tempo leeg. In januari sprokkelde Kerry negen miljoen dollar bijeen. Edwards haalde twee miljoen op en kreeg bijna 3,5 miljoen dollar aan publieke fondsen op zijn campagne-rekening bijgeschreven. Februari was echter een dure maand. Edwards heeft nog vijfhonderdduizend dollar op de bank staan, maar heeft ook vierhonderdduizend dollar aan schulden opgebouwd. Beide kandidaten lonken nu natuurlijk naar de honderdduizenden vrijgevallen en vrijgevege aanhangers van Dean.

Terwijl Kerry en Edwards het uitvchten, spekte president Bush zijn campagnekas bijna achteloos met 13 miljoen dollar tot 104 miljoen dollar. Toch vermoeden veel Democraten dat de sympathie Edwards het best geschikt is voor de strijd tegen de innemende Texaan. Zij maken zich zorgen over 'het papieren spoor' dat Kerry met zijn vier ambtster-

mijnen in de Senaat heeft achtergelaten. Zijn stemgedrag over al die jaren zal veel Republikeinse vragen oproepen. Enthousiast wijzen zij op de laatste Gallup-peiling waaruit blijkt dat Edwards president Bush met 10 punten verschil zou verslaan. Jammer genoeg blijkt uit diezelfde peiling dat John Kerry nog beter uit de bus zou komen.

Amerika lijkt vooralsnog te schuchter om uit de schaduw van '11 september' te treden. De kiezer twijfelt of Edwards wel rijp is voor het Witte Huis, in deze tijd van oorlog en een haperende economie. Dit is niet de tijd voor 'on the job training,' laat Vietnam-veteraan Kerry het Amerikaans publiek dagelijks weten. De race is echter nog niet gelopen. Hoe vaker kiezers Edwards persoonlijk horen spreken, hoe meer ze warm lopen voor hem. De *Golden Boy* verliet Wisconsin dan ook op zelfverzekerde toon: 'Ik ben de man die George W. Bush zijn baan gaat afpakken.' ■

JEROEN SCHUITEN